

«Έχουμε πετύχει την συναίνεση στο θέμα παραχώρησης του Αυτοκεφάλου». Συνέντευξή του Προέδρου του ΤΕΕΣ στο Περιοδικό του Πατριαρχείου Μόσχας

Συνεχίζεται το έργο της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής για τη συζήτηση της ημερησίας διατάξεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Στο διάστημα 2009 – 2010 η Επιτροπή εξετάζει τα θέματα της παραχώρησης του αυτοκεφάλου και των διπτύχων των Προκαθημένων των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών. Ο Επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στις συνεδριάσεις της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής και Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίων σε συνέντευξή του στο συντάκτη του «Περιοδικού του Πατριαρχείου Μόσχας» κ. Σ. Τσάπνιν μιλάει για το έργο της Επιτροπής.

- Σεβασμιώτατε, οι αποφάσεις της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής σχετικά με τη διαδικασία παραχώρησης του αυτοκεφάλου, που λήφθηκαν στις 10 – 17 Δεκεμβρίου 2009 στο Σαμπεζύ, επιτρέπουν να μιλάμε για σημαντική πρόοδο στην ανάπτυξη της διορθόδοξης συνεργασίας. Κατά πόσον διέφεραν οι αρχικές θέσεις των Εκκλησιών; Μπορούμε να πούμε ότι η αναζήτηση συναίνεσης ήταν δύσκολη;

- Σύμφωνα με την απόφαση της Πανορθόδοξης Προσυνοδικής Διάσκεψης, τον Ιούνιο του 2009, προς εξέταση από την Διορθόδοξη Προπαρασκευαστική Επιτροπή υποβλήθηκαν θέματα για τον τρόπο ανακηρύξεως του αυτοκεφάλου και του αυτονόμου των Ορθόδοξων Εκκλησιών, όπως επίσης και για την τάξη των Ιερών Διπτύχων, δηλαδή τους καταλόγους, οι οποίοι ακολουθούνται κατά τη λειτουργική μνημόνευση των Προκαθημένων των κατά τόπους Εκκλησιών. Κατά τη διάρκεια των εξαήμερων συνομιλιών καταφέραμε να εξετάσουμε δυο από τα ως άνω θέματα, δηλαδή του αυτοκεφάλου και του αυτονόμου, ενώ η συζήτηση για το θέμα των Ιερών Διπτύχων αναβλήθηκε μέχρι την επόμενη συνεδρία της Επιτροπής.

Το θέμα του εκκλησιαστικού αυτοκεφάλου είχε ήδη εξετασθεί στη συνεδρία της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής το 1993. Τότε επιτεύχθηκε η κοινή άποψη ότι η βάση για την

παραχώρηση του αυτοκεφάλου σε ένα μέρος της Τοπικής Εκκλησίας πρέπει να αποτελέσει η συγκατάθεση της ίδιας Μητρής Εκκλησίας, και στη συνέχεια επιβάλλεται η αναζήτηση της πανορθόδοξης συναίνεσης επί του θέματος, η οποία εξασφαλίζεται με το συντονιστικό ρόλο του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως. Το αντικείμενο συζητήσεων της συνεδρίας του περασμένου Δεκεμβρίου αποτέλεσε η διαδικασία της ανακηρύξεως του αυτοκεφάλου. Η επίτευξη της συμφωνίας επί του θέματος όντως δεν ήταν καθόλου ευχερής.

Η θέση αρχής της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, η οποία εκφράσθηκε από την αντιπροσωπεία μας, συνοψίστηκε στο ότι η προαναφερθείσα διαδικασία πρέπει να ακολουθεί την παραδοσιακή για την Ορθόδοξη Εκκλησία αρχή της συνοδικότητας κατά τη λήψη των αποφάσεων επί των σημαντικών θεμάτων που έχουν πανεκκλησιαστικό χαρακτήρα. Με βάση αυτή την αντίληψη ο Τόμος με τον οποίο παραχωρείται το αυτοκέφαλο, πρέπει να υπογραφεί από τους Προκαθημένους όλων των κατά τόπους Εκκλησιών. Παρόμοια θέση υποστηρίχθηκε και από τις αντιπροσωπείες των Εκκλησιών Σερβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, και Πολωνίας όπως επίσης και Τσεχίας και Σλοβακίας. Ταυτόχρονα οι αντιπροσωπείες των ορισμένων Εκκλησιών επέμεναν στην επάρκεια υπογραφής του Τόμου για το αυτοκέφαλο μόνο από τον Οικουμενικό Πατριάρχη.

Ως αποτέλεσμα μακρών συζητήσεων ενεκρίθη μια διατύπωση, η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη κάτω από το κείμενο για την ανακήρυξη του αυτοκεφάλου των υπογραφών των Προκαθημένων όλων των Αυτοκεφάλων Εκκλησιών. Ταυτόχρονα τα Μέρη συμφώνησαν ότι το περιεχόμενο και ο τρόπος της διαμόρφωσης (ο κανονισμός της υπογραφής) του Τόμου για την παραχώρηση του αυτοκεφάλου θα διευκρινιστούν κατά την επόμενη συνεδρία της Διορθόξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής.

Ως προς το θέμα του εκκλησιαστικού αυτονόμου, σύμφωνα με τη γνώμη της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας η κάθε Τοπική Εκκλησία δικαιούται να αντιμετωπίζει αυτοτελώς το θέμα της παροχής του αυτονόμου σε οποιοδήποτε μέρος της δικαιοδοσίας αυτής, αντίθετα επρόκειτο για την αμφισβήτηση της κανονικής αρχής μη παρεμβάσεως στα εσωτερικά μιας Αυτοκεφάλου Τοπικής Εκκλησίας. Με τα ευρέα δικαιώματα της αυτοδιοίκησης η κάθε αυτόνομη Εκκλησία, ωστόσο διατηρεί τη βασική σχέση της με την κυρίαρχη Εκκλησία. Αυτή η σχέση εκφράζεται τόσο στην έγκριση του Προκαθημένου αυτής από την Αυτοκέφαλη Εκκλησία, όσο και στην λήψη του Αγίου Μύρου από αυτής και στην μνημόνευση του ονόματος του Προκαθημένου της Αυτοκέφαλης Εκκλησίας κατά τις ακολουθίες στους Ιερούς Ναούς της σχετικής αυτόνομης Εκκλησίας.

Αυτή η θέση έτυχε ομόθυμης αποδοχής από τα μέλη της συνεδρίας στο Σαμπεζύ, όπου αποφασίστηκε ότι η κάθε Αυτοκέφαλη Εκκλησία δικαιούται να αντιμετωπίζει αυτοτελώς το θέμα της παροχής του αυτονόμου σε οποιοδήποτε μέρος αυτής. Ταυτόχρονα πρέπει να ανακοινώσει στις υπόλοιπες Εκκλησίες το γεγονός της παροχής του αυτονόμου.

Συνολικά, παρ' όλες τις εντάσεις η διαδικασία λήψεως των συμφωνημένων αποφάσεων ήταν εποικοδομητική.

- Υφίσταται ένα γνωστό ζήτημα ακριβείας στις διατυπώσεις ιδιαίτερα την ώρα που ένα κείμενο μεταφράζεται σε διάφορες γλώσσες. Ποια ή ποιες ήταν οι γλώσσες που χρησιμοποιήθηκαν κατά τις συζητήσεις των κειμένων; Υπάρχει καμία επίσημη μετάφρασή τους στα Ρωσικά;

Σύμφωνα με τον κανονισμό των Πανορθόδοξων Προσυνοδικών Διασκέψεων και των Διορθοδόξων Προπαρασκευαστικών Επιτροπών, που ενεκρίθη το 1986, οι επίσημες γλώσσες είναι: τα Ελληνικά, τα Ρωσικά και τα Γαλλικά. Στη συνεδρία του Δεκεμβρίου στο Σαμπεζύ, όπως και στις προηγούμενες παρόμοιες συναντήσεις οι ομιλητές χρησιμοποίησαν και τις τρεις γλώσσες. Η Γραμματεία εξασφαλίζει την ταυτόχρονη μετάφραση των εισηγήσεων και των συζητήσεων σε αυτές τις γλώσσες. Τα τελικά κείμενα υπογράφονται επίσης στα Ελληνικά, στα Ρωσικά και στα Γαλλικά, τα οποία όλα είναι και αυθεντικά.

- Ήταν αντιπροσωπευτικές οι αποστολές των κατά τόπους Εκκλησιών, που συμμετείχαν στη συζήτηση του κειμένου;

Η καθεμία από τις κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες, που συμμετέχει στην πανορθόδοξη διαδικασία εκπροσωπήθηκε στη συνεδρία από ένα Ιεράρχη αυτής. Εκτός τούτων, οι περισσότερες αντιπροσωπείες περιελάμβαναν ακόμα ένα ή περισσότερους συμβούλους. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονταν αρχιερείς, έγκριτοι θεολόγοι και εμπειρογνώμονες στον τομέα διορθοδόξων σχέσεων. Οι περισσότεροι από τους παρόντες αντιπροσώπευαν μια καινούργια γενιά των εκκλησιαστικών επιστημόνων και διπλωματών. Γενικά η ατμόσφαιρα στη συνεδρία το περασμένο Δεκέμβριο χαρακτηριζόταν από μια ειλικρινή επιδίωξη των μελών να αναζητήσουν την ομόψυχη απόφαση. Τα μέλη προσπάθησαν να δουν τα παλαιά προβλήματα εκ νέου και σε μεγάλο βαθμό αποδείχθηκαν ικανοί να χρησιμοποιήσουν τις πλέον εποικοδομητικές προσεγγίσεις στην αντιμετώπισή τους.

- Οι αποφάσεις της Επιτροπής είναι οριστικές; Από πότε αρχίζουν να ισχύουν;

- Στην αρμοδιότητα των Διορθοδόξων Προπαρασκευαστικών Επιτροπών ανήκει μόνο η προκαταρκτική επεξεργασία των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Τα κείμενα που αποδέχονται στις συνεδρίες της Επιτροπής είναι απλά σχέδια, τα οποία απαιτούν περαιτέρω έγκριση από τις Πανορθόδοξες

Προπαρασκευαστικές Διασκέψεις και, στη συνέχεια, από την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η σύγκληση της επόμενης Πανορθόδοξης Προσυνοδικής Διάσκεψης, πέμπτης κατά σειρά, θα γίνει εφικτή μόνο μετά την ολοκλήρωση από την Επιτροπή του έργου, που της ανατέθηκε για την εκπόνηση σχεδίου του κειμένου για το αυτοκέφαλο και την εξέταση του θέματος των Ιερών Διπτύχων.

- Πότε θα γίνει η επόμενη συνεδρία της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής;

- Οι ημερομηνίες της επόμενης συνεδρίας της Διορθόδοξης Προπαρασκευαστικής Επιτροπής, όπου προγραμματίζεται η επεξεργασία διαδικασίας υπογραφής του Τόμου για την παροχή του αυτοκεφάλου και η συζήτηση του θέματος των Ιερών Διπτύχων δεν έχουν ακόμα προσδιορισθεί.

Θα ήθελα να εκφράσω την ελπίδα ότι τα μέλη της θα καταφέρουν να αναπτύξουν τις επιτυχίες που έχουν ήδη σημειώσει, και ότι η καθολική επιδίωξη της συμφωνίας στις συζητήσεις ακόμα και των κρισιμότερων ζητημάτων θα μείνει σταθερή.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/57316/>